

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învețală. Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Războiul sub apă și în aer.

Un an de război comercial al submarinelor.—Desbateri agitate în jurul Zeppelinilor în camerele engleze.

Cu cât mai mult se estinde războiul mondial, cu atât mai mult se desprind din încăierarea îngrozitoare a puterilor beligerante pagubele enorme produse de măcelul îngrozitor, pentru sporirea căroră par a se pregăti noi mijloace de distrugere.

Pentru ilustrarea acestei lupte pe viață și moarte, care nu se dă înapoi în fața nici unui mijloc de distrugere a dușmanului, reținem următoarele două momente, cari ne deschid perspective din cele mai înfricoșătoare.

Zilele aceste s'a împlinit anul decând Germania s'a văzut nevoită să decreteze apele de-alungul coastelor engleze și franceze drept zonă de război. Cu ziua de 18 Februarie a anului trecut s'a început războiul submarin german în contra vaselor de comerț dușmane și de-atunci aproape zilnic ne aducea firul telegrafic știri despre scufundarea de vase dușmane, cari îngropau cu ele în fundul mărilor bogății imense.

Astăzi, după un an de zile de război sub apă, statistica oficială germană ne comunică, că numărul vaselor comerciale dușmane scufundate de submarinele germane se urcă la 613 cu un tonaj-brut o de 1.284.116 tone. O cifră înspăimântătoare, când ne cugetăm la pagubele în mărfuri și materialele pricinuite până acum și la cele ce vor mai urma cu siguranță în viitor, nesocotind aici ravagiile enorme produse pe uscat și în luptele maritime.

Aceste pierderi enorme au și produs mare consternare cu deosebire în Anglia. În ședințele din 17 Februarie a. c. a camerelor engleze s'au găsit numeroși oratori, cari, relevând pierderile engleze produse de submarinele și Zeppelin-ele germane, au învinovățit guvernul englez pentru lipsă de pregătire și prevedere. Au fost desbateri agitate, în cari s'au spus multe vorbe aspre dar adevărate.

Unionistul Peto a spus-o pe față în ședința din 17 Febr. a. c. a camerei comunelor, că un număr însemnat de vase engleze au fost distruse de crucișetorele și submarinele dușmane și că guvernul n-a făcut nimica să înlocuiască aceste pierderi simțite. Un alt orator Ioyson-Hicks, a ironizat măsurile de apărare ale guvernului englez în contra atacurilor Zeppelin-ilor constatând că flota aeriană germană e superioară pe toate fronturile, putând să se miște liber și negenată peste teritoriile engleze.

În camera lorzilor s'au auzit glasuri identice. Lordul Oranmore, vorbind de pericolul Zeppelin-ilor, a cerut chiar crearea unei flote aeriene și instituirea unui ministru special pentru marina aeriană.

Guvernul englez n-a putut trece cu vederea critica care îi s'a adus și atât în camera lorzilor cât și în cea a comunelor a trebuit să recunoască în parte îndreptățirea criticilor aduse. Ba în camera comunelor primul lord al admiralității Balfour a scâpat vorba, că Anglia a intrat în război nepregătită și că, cu toate sforțările făcute de a-și procura materialul necesar de război, nu l'a primit.

Mai optimist a fost ministrul Kitchener, care a declarat în camera lorzilor, că atacurile germane n-au prea influențat conducerea de război engleză. Cu toate aceste Anglia e nevoită să ia măsuri energice ca să preîntâmpine atacurile submarinelor și aeroplanelor germane.

Se impun prin urmare Angliei noi sforțări în războiul contra-submarinelor și Zeppelin-ilor germane. Se vor construi desigur noi aparate de apărare și de atac, pentru a răpune pe dușman. În același timp însă Germania își perfecționează pe zi ce merge mijloacele de luptă. Se vorbește doar de timp mai îndelungat de un nou tip de submarine germane și tot așa și de noi invenții aplicate la flota aeriană germană.

Perspectivile, cari ni se deschid în fața acestor sforțări, sunt prin urmare din cele mai fioroase și nu sunt nici pe departe menite să apropie sfârșitul războiului, cu toate că se recunosc pe față ravagiile cumplite produse și până acum în vieți omenești și în materialele de tot felul.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

a camerei comunelor, că un număr însemnat de vase engleze au fost distruse de crucișetorele și submarinele dușmane și că guvernul n-a făcut nimica să înlocuiască aceste pierderi simțite. Un alt orator Ioyson-Hicks, a ironizat măsurile de apărare ale guvernului englez în contra atacurilor Zeppelin-ilor constatând că flota aeriană germană e superioară pe toate fronturile, putând să se miște liber și negenată peste teritoriile engleze.

În camera lorzilor s'au auzit glasuri identice. Lordul Oranmore, vorbind de pericolul Zeppelin-ilor, a cerut chiar crearea unei flote aeriene și instituirea unui ministru special pentru marina aeriană.

Guvernul englez n-a putut trece cu vederea critica care îi s'a adus și atât în camera lorzilor cât și în cea a comunelor a trebuit să recunoască în parte îndreptățirea criticilor aduse. Ba în camera comunelor primul lord al admiralității Balfour a scâpat vorba, că Anglia a intrat în război nepregătită și că, cu toate sforțările făcute de a-și procura materialul necesar de război, nu l'a primit.

Mai optimist a fost ministrul Kitchener, care a declarat în camera lorzilor, că atacurile germane n-au prea influențat conducerea de război engleză. Cu toate aceste Anglia e nevoită să ia măsuri energice ca să preîntâmpine atacurile submarinelor și aeroplanelor germane.

Se impun prin urmare Angliei noi sforțări în războiul contra-submarinelor și Zeppelin-ilor germane. Se vor construi desigur noi aparate de apărare și de atac, pentru a răpune pe dușman. În același timp însă Germania își perfecționează pe zi ce merge mijloacele de luptă. Se vorbește doar de timp mai îndelungat de un nou tip de submarine germane și tot așa și de noi invenții aplicate la flota aeriană germană.

Perspectivile, cari ni se deschid în fața acestor sforțări, sunt prin urmare din cele mai fioroase și nu sunt nici pe departe menite să apropie sfârșitul războiului, cu toate că se recunosc pe față ravagiile cumplite produse și până acum în vieți omenești și în materialele de tot felul.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Drang nach Osten.

— Repriviri și perspective. —

Germania având un teritoriu relativ mic și o populație mare, a fost silită să se ocupe cu industria. Industria are însă lipsă de alimente, de material nelucrat și de o piață, unde să-și poată desface și valoriza marfa. Dacă reprivim puțin în istoria Germaniei, ne vom convinge, că Germanul a evitat drimurile pe apă, el nu a căutat ca alte popoare insule și continente străine, ci a plecat pe uscat ca să-și valorizeze produsul muncii sale. Spre apus nu a avut ce căuta pentru că și popoarele din apus aveau o cultură și o industrie bine dezvoltată. I-a rămas deci răsăritul.

Carul cel mare colonizează mai întâi Germanii în răsărit înființând Ostmark-ul, din care s'a făcut cu vremea un Imperiu Austriac. Osterreich — su Austria de azi. De aci s'au strecurat pe încetul în Ungaria. Mai târziu vedem colonizări și în masse: Zipzerii în Slovecie, Șvabi în Bănt și Sași în Ardeal. De aici au trecut mai departe, așa încât chiar și în orașele Rusiei și a vechii Ucraine până în Ural și Kasukzera industria și comerțul germanilor. Industria și comercianții germani plecau, ca Moșii noștri, cu carăle încărcate cu marfă, spre orașele din răsărit. În fiecare oraș aveau o rudenie sau co-național, unde făceau popas, pentru ași desface marfa și a cumpăra material nou și alimente pentru cei de acasă. Tendința sau nzuința aceasta spre răsărit a Germanilor se numește: Drang nach Osten.

Cu descoperirea Americii s'a mai calmat această tendință. Toată lumea pleca spre noul continent, ca în lumea nouă, în lumea basmelor, să își încerce norocul. Din Germania au plecat mi și mil de corăbii cu emigranți spre America. Aceștia au fost aruncați apoi în cine știe ce pustietăți, unde li s'a pierdut urma. Venind în contact cu elemente străine, ei și-au uitat limba și cei din generațiile de mai târziu au devenit Americani, — la cari azi li rușine să spună că sunt de obârșie germană.

După ce apoi în luptele cu Napoleon s'au prăpădit multe forțe și cei plecați peste ocean au uitat de patria mamă, s'a sulevat din nou tendința veche aceea: Drang nach Osten. Generalul Molke plecă peste Ungaria-Ardeal-țara românească la Constantinopol, ca să studieze chestia răsăritului. Reintors în anul 1839 el presintă trei propuneri: 1. Să se colonizeze Germanii în toate localitățile de-alungul Dunării și cu deosebire în Walachia și la gurile Dunării. Te doare inima și te cuprinde o jale de neînsăși, — scrie Molke la anul 1841, — când vezi floarea bărbatilor noștri vânzându și toate ale lor și plecând cu nevasta și

copilul spre lumea cea nouă, pentru a nu se mai întoarce. Cel mai mulți și dacă ar vrea să se întoarcă, nu se mai pot — pentru că nu mai au mijloacele de lipsă. Pentru ce să duc aceștia în continente străine, când Dunărea îi poate duce ușor și cu puțină cheltuie în Walachia? Walachia e te o țară bogată. Acolo află iarăși ace eaș păduri, aceleași păraie răsunătoare ca și în vechia sa patrie. Află o stăpânire creștinească și începutul unor stări normale bine organizate. Prietenosul principe Ghica îi primește pe toți și ar trebui să se facă numai niște contracte cu el, ca să se înceapă emigrarea în masă spre această țară bogată. Atunci nu ar trebui să se refugieze sârguindu germanii în mocirlele infectate și sub carul înecat al continentelor străine. Pe malurile Dunării mărețe ar răsuna vorba nemțească și maravurile germane ar stăpâni dela Padurea neagră până la delta dela Sulina.

2) Să se înființeze un principat german în Palestina. Turcia — scrie lum'natul general — este ca o casă dărăpănată, care nu ști de care parte să o protejti ca să nu se surpe. Și nu e permis să se surpe, pentru că ar aprinde întreaga Europă și ar coperi cu ruinele sale lumea întreagă. Constantinopolul este un mărgăritar, pe care trebuie să îl câștigăm pe seama germanismului. Dacă se înființeze un principat german — în locurile sfinte, — drumul nostru ar duce dela Sulina peste Constantinopol la Palestina.

3) Să se înființeze colonii între Eufrat și Tigris, pentru că numai peste acest linut putea ajunge dela Sina — peste Marea neagră la bogățiile Indilor, — de unde putem aduce în schimbul mărfii noastre bogățiile Orientului la Germania.

Planul vastitudii general nu a fost însă ascultat. Germania era atunci prea slabă după zola avută cu Napoleon și materialicește încă era sleită. Mai târziu Bismark propune întărirea și consolidarea internă. După înfrângerea Franței cu cursu atâția bani în Germania, încât luaseră avânt colosal toate întreprinderile. La jubileul de 25 ani al imperiului german din 18 Ianuarie 1896 împăratul Wilhelm II. a zis: »Das deutsche Reich ist ein Weltreich geworden!.

în urma succesei dobândite, ei au lăsat pe planul al doilea principii vechi profesat și de generalul Molke și s'a peralt un nou curent: Drang nach Westen! »Oceanul este arena cea

nouă a Germaniei a zis Wilhelm și s'au pornit lupte pentru colonii. America de sud, Asia și Africa răsunau de cântecele germane. A venit apoi războiul mondial, care a dovedit cu exemple vii, că Germanii au făcut o greșală mare când s'au abătut dela principiul moștenit dela strămoși — și au neglez Oriental. Coloniile înfloritoare din Asia, Argentina și Africa, sunt azi izolate și prădate de dușmani. Iar azi când Berlinul este în legătură directă cu Bosforul și Orient-expressul te duce cu lupteala fulgerului la Constantinopol, — s'a sulevat din nou principiul cel vechiu. Drang nach Osten este idealul germanismului de acum. Azi însă când grenadirii prusieni se plimbă mândri prin Constantinopol, azi — ușor de înțeles — nu s'au îndestulesc cu o colonie înfloritoare între Eufrat și Tigris, ci vreau să ajungă stăpâni peste Indi. Ba conduci de principiul »Drang nach Osten«, țânta lor finală este China. În Germania s'au ocupat deja de acum luptății cu planul cuceririi Chinei, dar nu cu arma distrugătoare, ci cu armele științel. China este în faza cea nouă cel mai bun teren pentru germanism. Din China vor putea lua revanșă față de Japonzul, care a distrus culbul de vulturii dia Cingtau.

În Berlin s'a și făcut înfrățirea germano-chineză (Deutsch Chinesischer verband). În editura Carl Curtius — Berlin — a și apărut o broșură sub titlu: »Deutschland und China nach dem Kriege«. Dou scriitori de frunte: Dr. Paul Rohrbach și Wolf von Dewal se ocupă în această broșură cu colonizarea Germanilor în China.

»Trebuie să cucerim acest teren neexploatat din mâinile dușmanilor noștri. Trebuie să acaparăm terenurile din mâinile Belgienilor. Trenul Tatung-Cangtu, trenul est-vest și trenul de nord sunt întreprinderi bigniene. Apoi trebuie să regulăm râul Huil. Trebuie să facem porturi și canale. Cel mai comod port de război este Cingtau și cel mai bun port comercial este Hongkong, pentru că sunt în fața canalului Panama. Indile și cu deosebire China de sud este ținta germanismului de acum. Aici trebuie să faci germanismul niște colonii puternice, pentru că de aici se deschide o lume nouă, de unde putem stăpâni oceanul pacific și ni-se deschide o linie nouă până la canalul Panama.

Germanii conservativi din trecut au creat în lupta pentru existență principiul »Drang nach Osten« și conduci de acest principiu au străbătut în evul mediu cu carile lor întreg răsăritul Europei. Azi în vauul Zeppelinilor și al aeroplanelor au ajuns Germanii idealisti — pe aripa gândirii, — până în extremul orient și de aici peste oceanul Pacific, până la canalul Panama.

În urma succesei dobândite, ei au lăsat pe planul al doilea principii vechi profesat și de generalul Molke și s'a peralt un nou curent: Drang nach Westen! »Oceanul este arena cea

nouă a Germaniei a zis Wilhelm și s'au pornit lupte pentru colonii. America de sud, Asia și Africa răsunau de cântecele germane. A venit apoi războiul mondial, care a dovedit cu exemple vii, că Germanii au făcut o greșală mare când s'au abătut dela principiul moștenit dela strămoși — și au neglez Oriental. Coloniile înfloritoare din Asia, Argentina și Africa, sunt azi izolate și prădate de dușmani. Iar azi când Berlinul este în legătură directă cu Bosforul și Orient-expressul te duce cu lupteala fulgerului la Constantinopol, — s'a sulevat din nou principiul cel vechiu. Drang nach Osten este idealul germanismului de acum. Azi însă când grenadirii prusieni se plimbă mândri prin Constantinopol, azi — ușor de înțeles — nu s'au îndestulesc cu o colonie înfloritoare între Eufrat și Tigris, ci vreau să ajungă stăpâni peste Indi. Ba conduci de principiul »Drang nach Osten«, țânta lor finală este China. În Germania s'au ocupat deja de acum luptății cu planul cuceririi Chinei, dar nu cu arma distrugătoare, ci cu armele științel. China este în faza cea nouă cel mai bun teren pentru germanism. Din China vor putea lua revanșă față de Japonzul, care a distrus culbul de vulturii dia Cingtau.

În Berlin s'a și făcut înfrățirea germano-chineză (Deutsch Chinesischer verband). În editura Carl Curtius — Berlin — a și apărut o broșură sub titlu: »Deutschland und China nach dem Kriege«. Dou scriitori de frunte: Dr. Paul Rohrbach și Wolf von Dewal se ocupă în această broșură cu colonizarea Germanilor în China.

»Trebuie să cucerim acest teren neexploatat din mâinile dușmanilor noștri. Trebuie să acaparăm terenurile din mâinile Belgienilor. Trenul Tatung-Cangtu, trenul est-vest și trenul de nord sunt întreprinderi bigniene. Apoi trebuie să regulăm râul Huil. Trebuie să facem porturi și canale. Cel mai comod port de război este Cingtau și cel mai bun port comercial este Hongkong, pentru că sunt în fața canalului Panama. Indile și cu deosebire China de sud este ținta germanismului de acum. Aici trebuie să faci germanismul niște colonii puternice, pentru că de aici se deschide o lume nouă, de unde putem stăpâni oceanul pacific și ni-se deschide o linie nouă până la canalul Panama.

Zări din univers.

— Marte. —

de Gavr. Todica.

III.

(Fine.)

»Constatând ast-fel că rețeaua caldurilor formează un tot organizat, cuprinzând planeta dela un pol la altul, avem nu numai proba înțelepciunii universale a constructorilor ei, ci mai aflăm un lucru foarte sugestiv. Numai o necesitate absolută, precum este necesitatea de a avea apă, poate sili ființele la o uniune perfectă.

»Un fapt foarte important ce privește posibilitatea vieții pe Marte, este descoperirea destul de recentă, că habitatul animalelor și plantelor nu este influențat prin temperatura minimă, nici chiar prin cea mijlocie, ci exclusiv prin căldura maximă a regiunii. Minimal termometric nu este o pedecă fatală și temperatura medie nu are influență asupra vitalității organismelor. Causa este că perpetuitatea speciilor depinde exclusiv de posibilitatea reproducerii, care reclamă o temperatură potrivită acestei perioade critice din existența vegetației și animalelor.

»Contrar părerilor anterioare, Merriam a dovedit adevărul afirmăției precedente studind fauna munților San-Francisco din Arizona de nord. Acești munți sunt anume înălțați pentru cercetări de această natură, căci ei se ridică asemenea unei insule reci în mijlocul unui deșert subtropical. De-alungul coastelor lor aflăm progresiv toate climatete septentrionale, altitudinea jucând rolul latitudinii, până când vârfulurile ating condiții arctice veritabile. Merriam a constat că păstrarea vieții atârnă exclusiv de căldura suficientă în momentul reproducerii.

Organismele își câștigă astfel facultatea de iernare sub imperiul condițiilor climatice. Le trebuie timp pentru a ajunge aici, căci natura nu admite salturi. Un animal, transportat brusc dela tropici în o zonă subarctică, va peri, fiindcă nu s'a deprins a utiliza somnul de iarnă. Lipsa acestui repaos periodic nu-l permite să imagineze energie suficientă pentru a lupta contra climatului. Dar treptat poate realiza acest progres. Existența sa se va mărgini atunci să se bucură de căldură în momentul potrivit pentru reproducerea speciei.

Variațiile zilnice în temperatură nu au mare importanță presupunând că peste vară nu cad sub punctul de înghețare. Fapt ce se observă în regiunile arctice și subarctice, ori mai bine

pe coastele munților San-Francisco. Aici, ca și pe Marte, avem un strat atmosferic mai rar decum o stratul în care ne-am obișnuit să trăim. Un strat care radiază mai tare căldura. Dar atât în oscilațiile diurne cât și în cele anuale, temperatura maximă e importantă, nu cea medie nici cea minimă, ori cât ar fi de mică.

»Pe Marte lucrurile sunt de acord complet cu cele ce le constatăm necesare la noi pentru păstrarea vieții. Climatului lui Marte este extrem, călduri mari urmând la interval scurt după geruri aspre. Iată două fapte absolute și indicate neted prin aspectul suprafeței planetei. Vara și peste zi trebuie să fie cald, cu certitudine peste punctul de congelajune. Un subire strat atmosferic favorizează sosirea căldurii deși nu o păstrează îndelungat. Maximalul temperaturii trebuie să fie destul de înalt. Minimalul cu siguranță este foarte coborât, dar am văzut că maximalul decide posibilitatea vieții. Cu toată ierza mai lungă și mai rece decât a noastră, ființele organizate nu sunt împiedecate nici decât de a prospera pe planetă.

Din contrs, condițiile par astfel încât ele favorizează viața de un ordin mai înalt. Anul martian fiind de două-ori ca al nostru, vara de asemenea are o durată după. Chiar pentru emisfera

australă unde anotimpul acesta e mult mai scurt, vara durează 158 de zile, latitudinile noastre corespunzătoare revăd decât 90. Prolungirea perioadei de reproducere nu poate avea decât efect favorabil asupra organismelor, precum prolungirea copilăriei joacă, după Iohn Fiske, un rol așa de important în evoluția animalelor superioare. Ziua și noaptea se succed aproape ca pe globul nostru și abstrăgând influența unei atmosfere mai rare, noi regăsim acolo variațiile noastre cotidiene, despre cari știm că nu sunt contrare vieții.

Din acest punct de vedere, Marte nicidecât nu este o locuință neplăcută... Dar mai este un punct demn de remarcă. Pe o lume veche, unele condițiile de viață sunt din ce în ce mai grele, fiindcă trebuie să fie din ce în ce mai inteligente pentru ca să poată supraviețui și evoluția se face în acest senz. Starea planetei ne îndeamnă deci a admite pe Marte o viață caracterizată prin mare inteligență.

»Va zice cineva că înălțați particularitatea vieții martiene li li orice interes pentru noi. Resodământ miop. Cu cât viața difere de ceea-ce o cunoaștem pe pământ, cu atât ne deșteaptă interesul și ne îndeamnă la studiul caracterelor ei. Am simțit cu teții, în copilăria noastră, această atragere a necu-

noscutilui și cât timp vom trăi, necunoscutul ne va atrage eforturile... Ceea-ce face pe Marte de un interes transcendent pentru umanitate, este perspectiva ce ne-o oferă asupra evoluției viitoare a Pământului. Globul nostru nu ne lasă a studia decât prezentul și trecutul. Mars ne permite de a întrezări viitorul. Oricât de diferit ar fi fost cursul vieții pe aceste două planete: una ce ajută deși imperfect, să cunoaștem pe cealaltă.

Să nu scăpăm din vedere dorul înăscut al omului, dor mai mult abstract dar nu mai puțin ardent, care-l îndeamnă să cunoască tot Universul, din care face parte, să și câștige știință. Studiul lui Marte favorizează această tendință atât prin descoperirea secretelor altui lum, cât și făcându-ne să cunoaștem mai bine legile Universului. Va veni o zi, când geologii, meteorologul și alții vor fi recunosători cercetărilor martiene pentru progres importante realizate în domeniile lor respective. Mulți dintre ei își întorc urechea de pe acum informațiilor venite din acest isvor și un asfel de schimb de vederi va crește cu timpul. Studiul lui Marte ne ajută să cunoaștem mai bine Pământul și Universul, din care noi nu suntem decât o particică.»

SITUAȚIA

pe câmpul de război

Am înțeles că am primit din ... roul de presă al prim-ministrului ...

In nordul monarhiei și pe câmpul de operații din Balcani: Nimic nou.

La granițele italiene.

Pe frontul dela Ischno luptele de artilerie în general au fost vioale, dar cu deosebire la Plava.

Una din escadrelle noastre aeriene a îndreptat un atac contra stabilimentelor de fabrici din Lombardia. Două avioane au înaintat în recunoaștere până la Milan, iar o altă escadră a atacat stațiunea italiană de aviație și stabilimentele de port dela Desenzano, lângă lacul Garda.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 22 Februarie — Buletinul oficial al marelui cartier general german pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: După mai multe zile cu timp neclar, eri timpul s'a luminat aducând cu sine și o activitate mai vie de artilerie pe multe locuri ale frontului, așa de ex. între canalul La Basee și Arras, unde, la ost dela Souchez, în legătură cu focul nostru efectiv, am luat dela Franțezi cu asalt 800 metri din poziția lor și am făcut prizonieri 7 ofițeri și 819 soldați.

Intre aviatorii cari s-au ridicat în aer din ambele părți s-au dat numeroase lupte aeriene, cu deosebire la spatele frontului dușman. Un balon german a căzut azi noapte jertfă focului dușman la Rewigny.

La ost și sud-ost și pe câmpul de operații din Balcani: Situația în general e neschimbată.

Războiul cu Turcii.

—Turcii despre ocuparea Erzerumului.

Constantinopol, 22 Februar. Din cartierul general se anunță cu datul de 21 Februar: Armata noastră din considerații militare s-a retras fără pierderi în pozițiile situate la vest dela Erzerum, după ce a distrus pozițiile situate la 15 kilom. spre est dela oraș, precum și 50 tunuri vechi, cari nu au putut fi transportate.

Știrile fantastice lățite de Ruși, după cari ei ar fi capturat la Erzerum peste o mie de tunuri și ar fi făcut peste 80.000 prizonieri, sunt contrare adevărului, căci în realitate în jurul Erzerumului nu a avut loc nici o luptă, abstrăgând de luptele cari au decurs în poziția amintită. De fapt Erzerum nu a fost o fortăreață, ci un oraș deschis. Forturile vechi aflătoare în preajma lui nu aveau nici o valoare militară. Din acest motiv menținerea orașului nu a fost luată în plan.

Din România.

Plecarea d-lui N. Filipescu în Rusia. Intrunire studențească la Iași. Mșcări de trupe rusești de-a lungul Prutului. Cutremure. Nou atașat militar rus.

În București se anunță, că fostul ministru de război Nicu Filipescu a plecat alături la Ungheni, de unde și-a continuat drumul spre Petersburg într'un tren special, care i s'a pus la dispoziție de către autoritățile rusești. La gara din București s'au prezentat spre a-și lua rămas bun dela d-l Filipescu ambasadorul Rusiei și atașatul militar rus.

La Iași s'a ținut alături o intrunire studențească pentru a protesta în contra închiderii universității și a atitudinii rectorului Stere. La intrunire au luat cuvântul și câțiva profesori, între cari dep. A. C. Cuză.

După adunarea studenților au demonstrat pe străzile orașului, fără a produce însă turburări.

Zilele bucureștene comunică că în Basarabia, de-a lungul Prutului conștinuând concentrările de trupe rusești. Zăriciră pe drumul Bricean-Lipcani-Nouă-sulța automobile numeroase militare.

În ținutul Căneni se resimt zilnic cutremure de pământ. O comisie de geologi, care a vizitat locul cutremurelor a constatat, că ele nu sunt de natură vulcanică ci e vorba de schimbări de pături subterane. Cu toate acestea populația e foarte neliniștită și așteaptă zilnic evacuarea localității.

Colonelul rus Tatarinoff a fost numit atașat militar pe lângă ambasada rusă din București.

Adunarea generală a Casinei române.

Invitare la Adunarea Generală ordinară a Casinei române din Brașov, care se va ținea Duminică în 14/27 Februarie a. c. la 3 ore p. m. în localitățile casinei.

P. T. Domni, intelectualii români din Brașov și din împrejurime, cari au fost membrii ai acestei casine în 1915 și anii premergători, sunt invitați și pe această cale să grăbească a se înscrie de membrii ordinari respective externi și apoi să participe cu toții la această adunare, care se va ținea cu următoarea

Ordine de zi:

- 1). Deschiderea adunării, constatarea membrilor prezenți și designarea a doi verificatori.
2). Prezentarea raportului general al Comitetului împreună cu celelalte rapoarte. Desbaterea esură a celor și luarea hotărârilor privitoare: a) la raportul Comitetului, b) la aprobarea socotelilor de pe 1915 și descărcarea Comitetului și a funcționarilor de responsabilitatea pentru administrația din a. 1915.
3). Alegerea unui președinte ad hoc pentruca sub conducerea acestuia să se stabilească directivele cari vor fi eventual indicate pentru conducerea casinei în 1916 și să se aleagă noul Comitet împreună cu funcționarii pentru anul 1916.
4). Statorirea lietei ziarelor ce sunt a se abona pentru a. 1916.
5). Votarea bugetului pe a. 1916.
6). Alegerea unei comisii pentru reviderea socotelilor din a. 1916.
7). Propuneri eventuale.
8). Închiderea adunării.

Din ședința Comitetului ținută la 22 Februarie n. 1916.

Dr. Nic. Vecerdeș Nic. Fureică președinte. secretar ad hoc.

Notă: Intelectualii români din Brașov se pot face numai membrii ordinari plătiind o taxă anuală de 30 Cor., ori în reangă deodată cu înscrierea ori în 3 rate, una deodată cu înscrierea, alta până la 1 Maiu și ultima până la 1 Septembrie. — Intelectualii din împrejurime se pot face membrii externi plătiind o taxă de 10 Cor. deodată cu înscrierea.

O germană pentru răniții români.

Cu poșta de astăzi am primit o sumă de 10 cor. însoțită de următoarele rânduri scrise în limba românească:

Simate d-le redactor!

Când ez »Gazeta Transilvaniei«, ce o păcătă în tîmăre mi-a pus-o în mîna, în ziua că dureri, și cu inimă aprinsă de milă curată, am văzut că și d-voastră români, credincioșii noștri colaboratori eșemplari la apărarea scumpei noastre patrii, faceți colecțiuni bănești pentru sărmanii soldați români, rămași orbi în urma imaginabilei lor vitejii în războiul asta atât de tiran.

Permiteți-mi d-le redactor ca și eu, ca o germană tînă care cunoaște frumoasa d-voastră țară, Ardealul d-voastră, țară ce azi e în jale mare încă, — să contribuiesc cu 10 coroan, la colecțiunea ce ați întreprins pentru soldații români orbi.

Un dor plăcut și o dulce simțire, mă stăpănește totdeauna, când mă transpau ca gîndul în mijlocul românilor de pe valea Someșului, dela cari multe lucruri bune am învățat și cari cu doine e lor, — aceste minunate delne, — de multe ori m'au convins a vedea în suflet lumea la țară d-voastră.

Cu toată stima:

Karolina Biermann

Sckloss Goldegg 10 Februarie, n 1916. (Austria)

Mulțămim d-ei Biermann pentru darul trimis și pentru simpatiile sincere, ce le păstrează poporului nostru.

Atacuri aeriene în contra Italiei.

Agencia Ștefani comunică din Roma: După știri sosite aici, aeroplane dușmane au trecut în sbor Luni dimineața peste unele localități ale provinciilor Milano și Brescia. Prin bombele aruncate de aceste aeroplane s'au produs însemnate pagube în Desenzano, lângă lacul Garda, au fost ucise 2 persoane și mai mulți răniți, în Salo 1 rănit, în Tresso și Dadda 2 ucși și 4 răniți. Toate victimele aparțin populației civile.

Situația în Italia. Din Lugano se comunică:

Până la deschiderea camerei italiene, care are loc în 1 Martie, se vor ținea, după informațiile ziarului »Stampa«, mai multe sesiuni de miniștri, în cari se va discuta chestia conferenței ententei din Paris, chestia lucrărilor parlamentare și a chestiilor, cari privesc situația economică a Italiei.

Pentru sărmanii soldați români, cărora li s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor.

Transport din n-rul trecut 13660 c. 01 f.

Redacția ziarului »Poșta poporului român« din Budapesta ne trimite suma de 62 cor. ca colecție făcută de serg. major Ioan Iancu pe câmpul de luptă dela următorii:

Petru Puțan sergent-major din Bozu ctt Alba Inf. 11 cor., care după ce a făcut acest dar generos a fost lovit de o grenată dușmană și a murit în chinuri grozave.

Câte 10 cor.: Ioan Iancu sergent-major din Valda ctt Huedoara, Asentea Bejlu sub-ofițer din Cente, Asentea Bogdan inf. din Cudij (8 hor.)

Câte 5 cor.: Sim. Hațegan sergent-major din Vulcan, Todor Vela corp, Todot Bot.

Ioan Dragoș sergent din Preșaca ctt. Alba Inf. 4 cor., care după ce a făcut acest dar generos a fost lovit de o grenată dușmană și a murit în chinuri grozave.

Vasile Molescu dela reg. 43, 2 cor. La olaltă . . . 62 »

D-șoara Karolina Biermann . . . . . 10 »

La olaltă 13732 c. 01 f.

Pentru Orfelinatul românesc dela Sibiu.

Transp. din n-rul 28 al »Gaz.« 2070 c.

D-l David Deac, preot, Pădiciu întru amintirea scumpulor d-șale răposați Horațiu și pe câmpul de luptă și a mamei lui Ludovica 10 cor. iar ca răscumpărare pe stierul nănașului și Victor Hațegan fost ofițer la direcția poștă în Cioj 5 cor. la olaltă. . . . . 15 —

D-șoara Livia Laurențiu fiică de preot, Borchies . . . 5 —

La olaltă. . . . . 2090 c. —

ȘTIRI.

— 21 Februarie n. 1916.

Pentru fondul ziaristilor a trimis prin administrația ziarului nostru Redacția ziarului »Poșta poporului român« din Budapesta dela soldatul de pe câmpul de luptă Vasile Molescu reg. 43 div. Baekerel 50, 1 cor. Mulțumite.

Distincție. Muntean Gheorghe din reg. 2 de infanterie, orșoaniță, a fost distins cu medalia de argint cl. II pentru vitejle.

Inginer român distins. Majestatea Sa a conferit d-lui Eugeniu Martinescu, inginer-șef al căilor ferate din Brașov, crucea de aur pentru merite pe partea medaliilor de vitejle, caracunoștință pentru serviciile excelente prestate pe terenul de croașii militare.

Moartea unui erou. Primim următorul necrolog: Anunțăm, că rămășițele pământești ale scumpului nostru Enea Sergiu Medean fost secretar la »Agricola« bancă pop. în Szászsebes, murind moarte de erou în Galția, la 3 Novembre 1915, transportate la locul natal, vor fi ridicate dela gara din Szászsebes și depuse sore odihna vecinică în cripta familială din cimiteriul gr. or. din Szászsebes, Luni în 21 Februarie la 2 ore p. m. L'nă să-l fie odihna și memori. binecuvântată!

Szászsebes, 20 Februarie 1916. Jalinca familie.

Adresăm familiei îndoliate sincere condolențe.

La masa studenților »V. Onțiu« au mai contribuit: Di Ioan Nan, paroh în Râșnov și soția dna Aurelia nasc. Hamsa, în loc de cunună pe stierul neuitatului lor unchlu Arhimand. și Augustina Hamsa, 20 K.

Primească generoșii donatori sincere mulțămite. Direcțiunea mesei studenților.

»Baralong«. Chestia care preocupă de săptămâni deardândul presa mondială este cazul »Baralong«. În lupta contra submarinelor germane a înarmat Anglia toate vasele comerciale și a angajat în serviciul acestora fel de fel de elemente și existente dubii. Afară de asta a pus premiul mari pentru toți acei marinari, cari vor nimici vreun submarin german. Amagiți de premiile aceste s-a pornit vânătoarea după vasele germane.

Un astfel de vas comercial, care avea pe bord elemente dubii a întâlnit un submarin german și la scufundat. Marinarii germani au sărit în apă ca să își scape viața. După dreptul internațional al ginților și pe baza conferințelor din Bern trebuie salvăți acești naufragiați și făcându-i prizonieri, trebuie transportați în vre-o tabără de prizonieri. Marinarii englezi însă, nu au făcut așa, ci au început a lua la țintă pe marinarii germani cari s'a luptau cu valurile și în loc să li salveze i'au omorât pe toți. Casul acesta poate nu să știe, dar din întâmplare au fost pe bord și niște americani, cari s'au revoltat de purtarea aceastei criminalități și au publicat casul acesta prin folie din America.

Construirea unei case cu 17 etaje în 142 zile. Într'un colț al celor mai frecvente străzi din Chicago, cum spune foale de specialitate, s'a zidit acum o casă cu 17 etajuri. La mijlocul lui Iunie s'a început cu dărămarea edificiului vechi de 15 etaje. La 21 Oct. s'au putut închiria cele patru etaje inferioare din noul edificiu, iar la 1 Nov. după 142 zile de lucru, casă cea nouă era complet terminată.

Despăgubirea Greciei. Folie din Atena scriu că între guvernul din Atena și între cel din Londra s'a ajuns la un acord cu privire la despăgubirile comercianților și a tuturor orșoșii cari au suferit din cauza asedierii Saloniceului ceva pagubă. Guvernul din Atena este silit a conscrie toate casu-

rite și a preda lista despre pagube comandantului din Salonice, care va avea dreptul să cerceteze respective și controleze cele cuprinse în listă. Guvernul englez s'a obligat că după terminarea războiului va plăti toate pagubele confirmate de comandantul trupelor din Salonice.

Omnia-Kino. Program pentru Joi și Vineri: La 21 și 25 Februarie a. c.: »Cinoscecs, Cinema și Cabaret«. Reprezentațiuni de-ale artiștilor din Capitală în rouile principale »Désy Alfred« numit Pay-andar ung. și Borbóly Lély celebra primadonă; Tăncos-Marci. Întâmplare veselă în 3 acte de scenă și 3 acte în film. Contele Pshyolsky, »Ueșy Alfred«, Metella Dansatoare, »Hollay Cavilla«, Lizetta Camerieră, »Borbóly Lily«, Martin Stanek, »Bolgar Franc«.

Cabaret și Cinema, reprezentațiuni la orele 6 și 8 seara. Preșurle locurilor: Lec de Balcon K 159 — Loge pentru 5 Pers. 10 cor., Loge mică pentru 5 pers. 8 cor., Locul L 150, Locul II 80 fieri, Locul III 40 fieri, Balcon II 80 fieri. Biletele de abonamente nu sunt valabile ci numai biletele de onoare. În pregătire: »Martea în India«, un film senzațional.

Războiul leciturii. Un medic german Dr. Löhmann pe baza unor cercetări serioase, a găsit, că războiul actual s'a dovedit în multe cazuri de bun vindecător pentru diferite boale. Mai ales a aliat Dr. Löhmann, că reumatismele, de cari suferiseră pacienții ani îndelungați în cursul războiului au dispărut. Artricii tineri și bătrâni, cari atâdată se văitau încontinuu de supliciile bolii, au pierdut orice simptome. Chiar și scleroza în stadii prime, a fost favorabil influențată, și nu arareori s'a chiar vindecat. Căzuri înrădăcinate de morburide de stomac, și intestinale au dispărut. Corpulenții au devenit mai toți svelți, și au scăpat totodată de grăsime în inimă, la ficat și de emoroide. Multele boli de inimă s'au redus foarte considerabil. Aceaste confirmă ceace mulți medici cu experiență au spus de mult, că jumătate dintre morburile de inimă moderne, sunt mai mult sau mai puțin de natură nervoasă, și vindicabile chiar și în cazuri învechite.

Neurastenia, acest flagel modern, a fugit dela cei mai mulți, pe cari li chinuse ani deardândul.

Dr. Löhmann atribue puterea vindecătoare a starpațelor de război în parte unei circulațiuni a sângelui mult mai sănătoase, ca în condițiile de trai aceast. Mișcarea în aer, exercitarea muzicală, și în fine o digestie admirabilă regulată, iată explicația efectelor miraculoase ale războiului asupra celor morboși.

Aviz. Se caută o domnișoară tînă română din casă bună, care vorbește perfect limba maghară, la doi băieți de 7 și 8 ani.

Ofertele să se adreseze la administrația foil.

Bibliografie.

A apărut: Revista Copiilor și a Tinerimei Nr. 6. anul IV cu următorul cuprins: Pentru Cercetași de C. G. Coasta-Foru. Gîndul rău, la rău te duce (poesie) de Bernhard Kreuzler. »Eum-Bum« de Al. T. Anghelescu. O lucrare memorită de A. Reuș. Pagini ilustrate de Abonat, Isus și tâlharul de I. C. Vissarion. Amintire (poesie) de M. Piatu. Legenda crinului de C. I. D. Mamei (poesie) de I. V. Faur-Duceanu.

Poșta Redacțiunii.

Părintelui Ioan Median în B. Numărul ordinațiunei ministeriale nu-l avem. Acel ordin s'a trimis însă desigur și ofișilor notariale. Intrebăți deci la ofișul notarial din comună sau la comitat.

D-șoarei V. S. în Alba-Iulia. În curând va apare la Arad revista »Pagini literare«. Rugăm să vă adres și deci ziarului »Românul«. Alte reviste, durere, nu apar la noi.

Proprietar: Tip. A. Muresianu: Branisco & Comp. Redactor responsabil: Ioan Laces

De vânzare 35 Porci grași de câte 170 Klg. poroul. Se pot vedea la Gáspár Iozsef în Hegig (Hidvég.) Stația Calei ferate Feld Ioarâ. 2-3